

Szerkesztőség:

Medgyes, Kő-utca 50. I. em.
A közlemények és hirdetések e címen; előfizetési és hirdetési díjak a kiadóhivatal címére küldendők.

Előfizetési árak:

Negyedévre 2 kor., egyes szám 16 fillér.

MEDGYESI UJSÁG

Társadalmi hetilap.

Hivatalos hirdetések

100 szóig 10 korona, azonfelül minden 100 szó 3 kor.

Magánhirdetések meg-
egyezés szerint.

Nyilttér soronként 40 fillér

FIGYELŐ.

Mindeneknél jobban foglalkoztatta Medgyes város polgárságát néhány héten át az adókövető-bizottság működése. Azé a bizottságé, amely olyan későre és nehezen született meg s amely elé az adózó polgárság olyan remegő bizonytalansággal, félelemmel nézett, mint egy telhetetlen, mindent felfaló szörnyeteg elé.

Az adójavaslatokból előre tájékozva voltunk az állam követeléseiről, de viszont legtöbbször tájékozatlanok a követő-bizottság felől, amely új, mondhatni ezen a téren járatlan, tapasztalatlanokból is állott. Ezeknek kellett a polgárság és a kincstár érdekei között bölcs belátással kontaktust találni, ezeknek kellett úgy dolgozni, hogy a kecske is jóllakjon, meg a káposzta is megmaradjon. Hát ez szörnyen nehéz munka. Mert ha a kecske lakik jól, a káposzta fogy el, ha a káposzta nem fogy el, a kecske marad éhesen. Pedig hát a kecskének jóllakni kellett és jól is lakott, vigye az ördög a káposztát.

Vigye az ördög a polgárságot, hiszen az amúgy is hozzá van már szokva az izzadáshoz, egy pár cseppel több, vagy kevesebb, az nem számít. Meg aztán nem is érinti olyan nagyon a magas adó őket, hiszen majd gondoskodnak, hogy valakin kihuzzák a többletet.

Ezzel nem azt akarjuk mondani, mintha az adókövető-bizottság nyuzást végzett volna. De bizonyos, hogy a bizottság szemében normálisnak tetsző adóztatás is az anyagilag kimerült kereskedő és iparos előtt horribilis és a keserves megpróbáltatások után majdnem képtelen mindkettő az adózásra. Inkább az általános helyzetre akarunk rámutatni, amelybe épen jókor talált bele az adókövetés.

Elégedetlenség volt és van mindig, közmegelegedésre megcsinálni egy ilyen nagyérdéki dolgot, emberfeletti. Ezt az elégedetlenséget halljuk itt-ott, viszont elismerő szavakat is a méltányosság fölött. Az utóhangulat tehát vegyes s ezért határozott bírálatot mondani lehetetlen pártatlanul.

Harc

a munkanélküliség ellen.

Modern korunk egyik nyavalyája közé sorolható a munkanélküliség, mely kiváltképpen nálunk nagy mértékben burjánzik és a sok kísérlet, anket, szó- és újságcsata nem tudta egy szemernyivel se a megoldás felé vinni ezt a szomorúan kényes ügyet.

Adtak segélyeket a munkanélkülieknek. A segélyt felérték, a munkanélküliség továbbra is fenmaradt, tehát oda jutottak, ahol voltak.

Hiába hangoztatjuk azt, hogy Magyarországon van s lenne munka elegendő, mely minden komolyan dolgozni akaró embernek kenyéret juttatna, fájdalom, ez nem felel meg a valóságnak.

Eltételezve az ipari munkások óriási számától, kiknek javarésze kap itten munkát — ha ugyan kap — csak-hogy vagy nem elegendő nekik a munkabér és ennek emelését sztrájkokkal szokták — ha tudják — kivívni, vagy tényleg nem jutnak munkához idehaza, hát egészen más foglalkozás után néznek vagy idegenben próbálnak szerencsét.

Egészen másképp áll a mezőgazdasági, illetve földmives munkásoknál, akiknek tekintélyes számuk nem jut tisztességes munkához, bár mindenképpen dolgozni szeretnének, munkakedvelők, józanok, izmos két karjuk

van, de a tétlenség, a semmittevés lassacskán megbomlasztja a kemény idegszálakat, a vas izmokat és bármennyire is ragaszkodnak az anyaföldhöz, bárhogy is szeretnének itthon munkálkodni, nem tudnak, mert nincs munkájuk.

Ezekből kerül ki a kivándorlók legnagyobb hányada. A mezőgazdasági munkások hagyják el százával és ezrével a hazai földet, mert hát koldulni nem akarnak, önérzetük nem engedi az alamizsna kérést. Fölcihéldnek tehát és egész családok, falvak mennek Amerikába. A kivándorlás oly méreteket ölt, annyira beleveszi magát a köztudatba, hogy még azok is itt hagyják a hazai földet, kiknek pedig van itthon valamelyes kenyérkeresetük.

Igy aztán nem csodálható, ha a földek sok helyütt parlagon, miveletlenül heverésznek, melyek pedig dus gyümölcsöket nyujtanának. Ilyenkor kezdünk el rimánkodni, hogy volna munka elegendő, csak-hogy nincs hozzá munkás.

A baj gyökere abban van, hogy felette lanyhán, hányiveti módon kezeljük ezt a nagybecsű és fontos szociális kérdést. Nem tudunk rendszert teremteni.

Hozzunk olyan törvényeket, melyek valóban megvédenék a magyarokat minden ellenséges áramlattól.

Igen, volna elegendő munka ide-

A terraszon.

A kávéházi terraszt poroslevelű babérfák szegélyezik. Az egyik asztalnál kényelmes nád-zsölyében csinos, elég fiatal, gondosan ápolt, gyanusan szőke arcú nő ül és kávézik. A tőle harmadik asztalnál jó negyvenes, kissé hizásnak induló, angol bajuszos buffadt arcú ur ül, ki monoklin át fixirozza a gyanusan szőke nőt. A nő egyideig nem akar tudomást venni a dologról, másfelé nézeget, de tekintete akaratlanul visszaesik az őt fixirozó férfire.

A nő: (idegesen) Mégis szemtelenség! (Hangosan). Fizetek! (Csönget).

A férfi: (vállat von, félig hangosan azzal a célzattal, hogy a nő is meghallja) Nem értem, mit siet?

A nő (a kanállal csönget): Fizetek! Borzasztó, hogy az ember nem járhat Budapesten kávéházba.

A férfi (pimasz flegmával): Pardon, a legújabb statisztika szerint hatvanezer nő jár Budapesten naponta kávéházba.

A nő: Nem kérdeztem önt, szemtelen!

A férfi: Annyi baj legyen. (Egy asztallal közelebb ül).

A nő: Nem szégyeli magát tolakodni?

A férfi: Nincs abba semmi szégyen.

A nő (türelmetlenül csenget): Utálatos tolakodó!

A férfi: Hát aztán? Mit izgatja magát? Ha kissé hüvösen, józanul tudna gondolkodni, amit fájdalom, egy nő sem tud egész más véleménye lenne a tolakodó férfiakról.

A nő: Azok a legkiállthatatlanabbak . . .

A férfi: És egyuttal a legértékesebb emberek . . . Ugyan kérem micsoda értéket képvisel önre a buta, közömbös tömeg, mely elhalad mellette anélkül, hogy észrevenné azt a megnyerő bájít, azt a színes meleget, azt a lány finomságot . . .

A nő: Ostoba!

A férfi: Legyen, elfogadom. Sőt egy kissé büszke vagyok rá.

A nő (erőltetve kacag): Hahaha!

A férfi: Ez a kacagás nem a szívből jött, ezt érzem az erőltetett crescendón. De különben is vallja meg őszintén, tudna ön érdeklődni, tudna ön szeretni egy férfit, aki soha ostobaságot nem követett el? Hisz az unalmas, mint egy ünnepnap és száraz, mint a marhahús mártás nélkül . . . Az egy üres pedáns . . . egy . . .

A nő (halkan): Ebben lehet némi igaz . . .

A férfi: Ez a társaséletnek legtisztábban leszűrt igazsága! Ha valaha hajdon leányaim lesznek, ezt fogom nekik suttogni halálos ágyamon: „Becsüljétek meg az ostoba embereket, mert őket a jó Isten direkt a nőknek teremtette“. Ez így van, kérem.

A nő: Lehet, (maliciával) de ön egy csöppet sem látszik ostobának, inkább . . .

A férfi (némi pátosszal): Ez a bizonyos pont, hol a látszat csal . . . Én a legostobább emberek egyike vagyok!

A nő: Ugyan ne dicsekedjen.

A férfi: Becsületemre. Már tudniillik nőekkel szemben. Én vagyok az a bizonyos központi Pali, az az univerzális lélek, az a . . .

A nő (komolyan): Legyen, de minthogy nekem mindehez semmi közöm, arra fogok kérni, hagyjon nyugton, hogy elolvassam a mai lapokat.

A férfi: Szavamra mondom nem érdekes. Üresek, mint a legtöbb nő szíve.

A nő: Szemtelen!

A férfi: Ohó, az öné nem üres. De mennyire nem!

haza, de megengedjük azt, hogy idegen munkások ezrével dolgozhassanak Magyarországon és idegen munkafelügyelők basáskodjanak nálunk, míg honfitársaink kiszorulnak, mellőzésben részesülnek.

Pedig számos állami munka van folyamatban és lesz is rövidesen, ami ezer meg ezer embernek ad és nyújt majd kenyeret, de tekintettel kell lenni elsősorban és mindenekfelett a munkások honosságára.

Ha már magyar munkás nem akad, de csak ebben az esetben, kerülhet a sor a külföldre, addig semmi körülmények között nem.

Emellett gondoskodni kell tisztességes munkabérekéről, ami könnyen megtehető, ha másoldalon megannyi valóban felesleges kiadásokat korlátozunk. Így aztán elejét vehetjük a nagyarányú és egyre fokozódó kívándorlásnak, véreinket idehaza tartjuk, a nyomoruságos viszonyokat szánáljuk.

Igy mindkevesebb lesz a kolduskönyéren élők száma és az ország tetemesen fellendül az áldásos munka nyomán, mert az itthon mert az itthon maradt polgárok, kik tisztességes munkával keresik meg kenyerüket különkülön fognak közremunkálni Magyarországot nagyra tételén és a nemzet névtelen, de hasznos munkásai lesznek.

Az államnak tehát szerető gondtal kell felkarolni a munkanélküliség becses és értékes ügyét és adni kell ott, ahol másképp nem lehet, de ha ad is a kormányzat, akkor is meg szolgálta munkáért fogja adni.

Báznai fürdőszezón.

Szükebb hazánkban Bázna-fürdő egyike a legkedvesebb fürdőknek. Rendkívül előnyös fekvése, elsőrangú gyógyvize messzi földről vonzza a fürdővendégeket. Az idén is szép számban gyűltek össze, úgy, hogy dacára az új építkezéseknek majdnem minden lakhely el van foglalva.

Sok újítást láttunk, többek között az utcák aszfalttirozását, ami a községben lakó fürdővendégeknek kényelmessé teszi a közlekedést. A legérdekesebb természetesen a földgázművek és annak alkalmazása; úgy az összes lakások, sétányok és utak világítására, mint hűvös időben a szobák fűtésére.

Mozgás van, élet van. Egy kitűnő cigányzenekar gondoskodik a sétahangversenyekről és a tulajdonképeni hangversenyteremben, a gyógyteremben is megjelent az első fecske.

Thullner Hanni volt az, aki e hó 5-én adott egy dalestélyt. Műsorra a hagyományos összeállítást: Schubert, Schumann és Brahmsot hozta. De egészen új világításban. Egyéniségének minden szügesztív erejéhez még egy bizonyos, néha egészen új vonás rajzolódott. Valami rendkívül bájos légység, lebilincselő kedvesség. Hangja, mióta utóljára hallottuk, óriási fejlődést mutat. Befejezett, kitűnő iskoláju technika a dalokat abban a művészi kikerekítésben engedte előadni, ahogyan csak kiforrott művészek-től szoktuk hallani. Sikerében Fleischer G. támogatta, kinek brilláns, magával ragadó kísérete egy majdnem önálló műélvezet volt.

Az iskolai értesítőkből.

Ev. főgimnázium. Az 1913-14. tanévi iskolai értesítőből közöljük az adatokat. A tanévben volt az intézetnek összesen 191 növendéke, melyből év végére maradt 185. Ez vallás szerint a következőleg oszlik meg: Ev. luth. 145, helvét hitv. 2, róm. kath. 8, gör. kath. 9, gör. kel. 11, zsidó-vallású 7. Nemzetiség szerint: 157 német,

6 magyar, 20 román és 2 idegen. A VIII. osztályban 16-an voltak és ez osztály kiválóságát jelenti, hogy az összes átment az érettségi vizsgán és pedig 6 jelesen, 2 jól, a többi egyszerűen éret. Az előző évi létszámhoz képest növekedés mutatkozik. Az intézetben működött 12 rendes-, 2 segéd- és 3 rendkívüli-tanár (torna, zene és egészségtan).

Gazdasági iskola. A szászegyetem által fenntartott erdélyi szász gazdasági iskola szintén egy 36 oldalas füzetben számol be 1913-14. tanévi működéséről. Az infézetnek, amely önálló kertészet, gazdaság és állattenyésztéssel is foglalkozik 38 hold 1499 □-öl kiterjedésű birtoka van jelenleg, amelyből szántó 16, rét 8, legelő 8, komlóskert 2 hold és néhány négyszögölek. Marhaállománya 56 darab nagy és kis marha.

A 3 osztályra beosztott iskolának volt 69 növendéke, akik Nagyküüllő-, Szeben-, Kisküüllő-, Brassó-, Maros-Torda-, Békés-, Alsófehér- és Kolozsvármegyéből valók voltak, 65 német és 4 magyar növendék. A gyakorlati és elméleti tárgyakat 5 rendes tanár adta elő. Az intézet tulajdonát képező 12 simenthali tehén összesen 13489 liter, a 6 pincgai tehén 7704 liter tejet termelt.

A jövő iskolai év szeptember hó 1-én kezdődik, a belépi szándékozók kérvényeiket augusztus 10-ig nyújtják be az igazgatóságához. Ellátási díj havi 28 korona, van 15 ingyenes hely.

HIREK.

Fürdő-élet:

Árva-Pollhora-fürdőn az ismert 1725 méter magassan fekvő Babjagóra-hegy aljában 800 méter magasban.

Itt, ezen a kedves kis fürdő-telepen a csendesség uralkodott egész június hóban, eltekintve azokat a napokat melyeken a sziléziai és poroszországi turisták mentek fel Babjagórára.

A nő: Honnan tudja ön azt?
A férfi: Igen megbízható forrásból.
Ha ön tudná . . .

A nő (kicsinylően): Ugyan mit?
A férfi: Hogy én három hét óta milyen kínos következetességgel követem lépteit.
A nő: Nem is vettem észre, nem is láttam.

A férfi: Azt elhiszem, azt igen természetesnek találom . . . Elvégre, amikor a nő angazsálva van . . .

A nő: Mit fecseg?
A férfi (a nő asztalához ül): Elvégre magunk közt vagyunk . . . Semmi értelme sem lenne talányokban beszélni . . . Ön tegnap reggelig, igen reggeli nyolc óra negyvenöt percig egy férfié volt, ki három hét óta . . .

A nő (indulatosan): Micsoda buta hazugság!

A férfi: Kérem szépen, csókolom a kezét, tények fölött nem lehet disputálni. A férfi, akiről szó van, krassószörénymegyei főszolgabíró. Megmondjam a nevét?

A nő (kissé bután): Nem vagyok rá kíváncsi.

A férfi: Azt elhiszem, elég jól tudja s minthogy nős emberről lévén szó . . .

A nő: De miköze magának ehhez? Micsoda jögon tolakodik ön titkaimba.

A férfi (komolyan): Az érdeklődésnek örök és elévülhetetlen jogán! Oh kérem, én

tudtam, hogy míg a krassószörénymegyei ur jelen van, addig az én számomra önnél egy sovány fűszál nem terem. Mert a fájdkakas a párzás idején csak süket, de a nő vak is hozzá.

A nő: Pfüj, milyen utálatosakat mond.
A férfi (meghajtja magát): Igaza van, asszonyom mi sem utálatosabb, mint az igazság nyersen. Igyekezni fogok leszokni róla. Különben meg kell bocsátania, ha kissé intimusabban szölok, hiszen oly jól ismerem, mint kevés ember Budapesten.

A nő (ijedten): Engem?
A férfi: Igen, önt, született Márik Izabella, ki ezernyolcszáznyolcvanban született Monoron. Apja szegény, de . . .

A nő: De honnan tudja ön nevemet?
Pincér (a nőhöz): Pardon, fizetni méltóztatik?

A nő (idegesen): Hagyjon békét, majd csengetek, ha fizetni akarok.

A férfi: Legjobb ezen tulesni. Volt két kávé, az egyik külön habbal és azt hiszem, négy sütemény. (Fizet, a pincér távozik).

A nő: Ön az én kávémat is kifizette? Erre én nem hatalmaztam fel.

A férfi: Ugyan kérem, ne kicsinyeskedjünk. Elvégre elég pénzembe van eddig ön.

A nő (őszinte csodálkozással): Én?!
A férfi: Igen, Márik Izabella, egykori férje után Abajda Ferencné.

A nő: De uram, én arra sem emléke-

zem, hogy valaha láttam volna. Ön teljesen bolondnak látszik.

A férfi: A látszat is csal: bolond vagyok, de nem teljesen.

A nő (türelmetlenül): De hát honnan ösmer engem?

A férfi: Először mint egy három hét előtt a főpostán a poste restant osztályon pillantottam meg. Egy levelet vett át . . . Ott mindjárt elolvasta. A levél valószínűleg a krassószörénymegyei főszolgabírótól volt.

A nő: Nem igaz!
A férfi: Lehet. De azt láttam, hogy a levélolvasás közben arca kigyult és lélegzése abnormisan gyorsult.

A nő: Micsoda ember maga?
A férfi: Egy szerény figyelő a sok közül. Mondhatom, nagy hatást tett reám ez a hatás, amit az a levél önre tett. Így gondolkodtam: ez a nő tud szeretni, ezt érdemes lesz megkönyékezni, meghódítani. Koszt vasz koszt!

A nő: Milyen hitványak a férfiak!

A férfi: Egytől-egyig, asszonyom, ha tudniillik hitványságnak mondható a nők iránt való örök, tulzott és többnyire az érzéki szférákban csapongó érdeklődés . . . Erről egyébként annyi ostobaságot olvastam össze, hogy kívánatosnak találom kikapcsolni beszélgetésünkben.

A nő: Én csak arra vagyok kíváncsi, hogy miképpen kerültem én pénzébe? . . . Egy ember, akinek a nevét sem tudom.

Igazán bámulni lehet ezeken a turistákon, feleségeik és gyermekeikkel ismeretlen helyeken át, úgy szép időben mint esőben, egész éjjeleken fáradhatatlanul gyalognak ide érve egy-két üveg sör elfogyasztása után kibeszélgetve magukat, estefelé indulnak fel a Babjagorára, ahova 4 órai gyaloglás után este felérkeznek és ott meghálnak.

Másnap reggel, ha szép tiszta idő van, gyönyörködnek a napfelkeltében. Legtöbb esetben azonban megázva, hosszú orral jönnek vissza, mert a nem ritka nagy köd miatt nem láthatták a napfelkeltét. Ilyenkor azzal vigasztalják egymást, hogy majd más-kor meglátjuk a napot is.

Ha a turisták elmentek, ismét beáll a mindennapi zavartalan élet. Olykor-olykor nagy lármát üt a vendéglő személyzete, hogy viszi az „ülű“ (Busár) a csirkét, ilyenkor aztán eldördül a puska, az ülű elrepül és mi megesszük a csirkét. Ez is változatosság.

Este 6 óra után kezdődik a pisztrángfogás, de rendszeren megelégszünk az oda és visszaváló sétával, biztatjuk egymást, hátha holnap több szerencsénk lesz.

Végre bekövetkezik az estéli időtöltés. Előkerül az 52 lapos kártya és kezdődik a kaszinózás a jó és türelmes hűtöstárral 10—11 óráig. A játék nem megy pénzbe, mert itt olyan kevés van, játszunk becsületre. Ez annyit tesz nálunk, hogy aki több partit nyer, az előreláthatólag jobban alszik.

Most már kezdenek a fürdővendégek is júliusban érkezni, kikkel talán egy medgyesi rámslit is lehet a napi jól végzett munka után játszani.

Ez ideig aránylag elég jó időnk volt, reméljük a szép nyaralást. Ha időnk jó lesz, vendégünk is lesz elég, mivel gyógyfürdőnk hatása páratlan s magos levegője kellemes és tüdőbetegeknek igen jó és hasznos.

Ez a fürdő sokak előtt ismeretlen, de vigasztal bennünket az a tudat, hogy vasutunk lesz biztosan, még ez évben építeni kezdik, már Turdosintól Árvapolhoráig.

Ha ez megtörténik, aminek már nem

áll semmi útjába, ez a fürdő világfürdő lesz, mert még a külföldnek sincs ilyen hatású fürdője. Anyagösszetételei ritkítják páráját.

Eddig a hozzáférhetés nehéz volt, de ha vasut lesz, akkor a végállomástól a fürdőtelep kocsin 20 perc távolságra redukálódik a mostani 3 és fél órai kocsu-utról.

Reméljük a legjobbat.

Á. M. K.

Az ev. luth. templomban ma délelőtt tartják a trónörökösért és feleségeért a gyászistentiszteletet.

A rendőrségről. Említettük, hogy hogy Dengel Frigyes rendőrkapitányt október hó 1-éig szabadságot a közgyűlés és valószínű, hogy ez idő letelte után nyugdíjba fog vonulni 35 évi szolgálat után. A rendőrkapitányság vezetését Roth Nándor első alkapitány vette át, ki rövid rendőrségi szolgálata alatt rendkívüli tapintat és helyes erélyről tett tanubizonyságot s okunk van hinni, hogy a város közbiztonsága biztos kezekbe van letéve.

Egy plébános áthelyezése. Mailáth Gusztáv gróf erdélyi püspök Hortaver Viktor kiskapusi róm. kath. plébánost Bereckre nevezte ki plébánosnak.

Eisenburger Emilia táncestélyét téves információ alapján hétfőre jeleztük. A táncművésznő előadását tegnap tartotta meg a Szőlő nagytermében Fleischer Gusztáv zongorakiséréte mellett.

Eljegyzés. Erős Miksa államvasuti hivalkozó Ágostonfalváról eljegyezte Goldstein Irénkét Medgyesen.

Segesvár kisajátításai. Segesvárról írják: A város állandóan a laktanya-építés előkészületeivel foglalkozik. A laktanya építéséhez szükséges telek már együtt van, a város most a tisztalakások építésével foglalkozik, mert körülbelül 40—60 tiszt fog Segesváron állomásozni, kik közül igen sok a nő. A város a várban több ősi házat sajátított ki, amelyeket tiszt lakássokká fog átépíteni.

Városi közgyűlés. A város képviselő-testülete 10-én tartotta rendes közgyűlését Caspari János tanácsos elnöke alatt. A gyűlésről bővebb tudósítást a jövő számunkban hozunk.

Petőfi-ünnepély. A segesvári magyar polgári kör hazafias lelkesedéssel készül ez évben is megünnepelni Petőfi Sándor nemzeti nagy költőnk s hős társai halálának évfordulóját augusztus hó 2-án Fehéregyházán és Segesváron. Az ünnepségekre elsőrangú szónokokat kért fel a vezetőség s nem kis jelentőségű dolog, hogy megnyerte Fényes Annuskát, a Király Színház hírneves gyermek-primadonnáját, ki a segesvári estélyen két programpontra vállalt. A hazafias ünnepély 3 részből fog állani: I. Reggel 8 órakor a fehéregyházi honvédelemléknél, II. d. e. 11 órakor Segesváron a Petőfi-szobornál és III. este 8 órakor Segesváron a városháza nagytermében. A vidéki egyesületek, községek s ezekben a hazafias polgárság ez uton is felhivatik a kegyeletes ünnepélyeken való részvételre. Legyen a zárandokolásnak szent helye a vérrel öntözött csatatér. Menjen el emlékezni minden igaz hazafi.

A posta. A mult heti ilyen című beüldött megjegyzésünkre az alábbi cáfolatot kaptuk: Tekintetes Szerkesztőség! A „Medgyesi Ujság“ e hó 5-iki számában megjelent „A posta“ című cikkre van szerencsém általános tájékozódás céljából közölni, hogy a Budapest felől jövő esti gyorsvonat már két év óta Medgyesen egyáltalán postát nem ad le, tehát hirlapokat sem a postahivatal részére. Az említett esetben sem érkezett a nap folyamán ujság, tehát a beüldött állítása csak tévedésen alapulhat. Amidőn ennek közlésére felkérem a tek. szerkesztőséget, egyben fogadják változatlan tiszteletem nyilvánítását. Medgyes, 1914 július 6-án. A posta- és táv.-hivatal nevében Grahoffer, h.-hivatalvezető.

A képviselőválasztók összeírása. A medgyesi választókerületben az országgyűlési képviselőválasztók összeírása az egyes szavazóköri körökben e hó 16-án kezdetét veszi. Az összeíró bizottságok a következőleg alakították meg:

Asszonyfalvi szavazó kör: Elnök dr. Teleki Jenő szolgabíró, tag Schlosser Hermann lelkész Szászegerbegy, póttag Schuller János tanító Szászegerbegy.

Baráthelyi szavazó kör: Elnök Kinn János tb. főszolgabíró, tag dr. Werner Viktor lelkész Ecel, póttag Krestel András kereskedő Ecel.

Berethalmi szavazó kör: Elnök Salzer János eceli jegyző, tag Werner Frigyes kereskedő Berethalom, póttag Bruckner Simon segédlelkész Riomfalva.

Medgyesi szavazó kör: Elnök Caspari János városi tanácsos, tag Sturm János városi főjegyző, dr. Binder Vilmos ügyvéd Medgyes, póttag Róth Nándor rendőrkapitány.

Muzsnai szavazó kör: Elnök Klein Henrik szászvárosi jegyző, tag Molitoris János nyug. tanító, póttag Hedrich István lelkész Nemes.

Nagybaromlaci szavazó kör: Elnök Kiss Gábor vármegyei főlevéltárnok, tag Kellner György lelkész Nagybaromlak, póttag Fóris András lelkész Kiskapus.

Nagyselyki szavazó kör: Elnök Kiss Gábor vármegyei főlevéltárnok, tag Wagner Henrik nyug. főhadnagy Bólya, póttag Bartalis Jenő áll. tanító Mihályfalva.

A férfi: Kérem ezen könnyű segíteni. (Bemutatkozó allűrrel.) Nevem: Farkas János.

A nő: De ön soha velem nem beszélt.

A férfi: Nem. Mondom, három hét előtt láttam először. Miután rendkívül megtetszett, megbíztam egy magán-detektív-céget hogy nyomozza ki az ön magán-körülményeit és multját. A detektív-cég ötszáz koronát kért, de én leszorítottam háromszáz koronára . . . Budapest a legnyomortabb város a világon . . . mindenre alkudni kell . . . isten bocsáss, még a szív szüzi gerjedelmeire is. Igen, ennek a városnak az az átka, hogy nincsenek fix árák . . . Négy nap alatt a detektív-cég megszerezte az önre vonatkozó összes adatokat és írásban átadta nekem, mire én, természetesen nyugta ellenében, lefiztettem a háromszáz koronát.

A nő: És hol van az a jelentés?

A férfi (belső zsebébe nyúl): Itt a keblemen. (Elővesz egy teleirt ivet). Kissé drága, de nem érdektelen olvasmány. Akarja hallani?

A nő (közömbösséget színlel): Ha éppen nincs más dolga.

A férfi (ki erősen rövidlátó, szemüveget tesz fel és olvasni kezdi az iratot): „Nevezett Márik Izabellát, ki három esztendeig elárusítónő volt egy bazárban,

Abajda Ferenc katonakarmester vette el feleségül, miután félévig együtt élt vele . . .“

A nő: Ez alávaló hazugság! Igaz, hogy egy házban laktunk, de ő a földszintén, én pedig a félemeleten.

A férfi (kicsinylőden legyint): Csekélység. Miután elvette, teljesen mindegy.

A nő: De hogy mer az a magán-detektív így hazudni? Kiváncsi vagyok a többire.

A férfi: H-lyes, folytatom. (Olvas). „A házastársak csak másfél évig éltek együtt. Ekkor a férj nevezett Abajda Ferenc, válópört indított felesége, nevezett Márik Izabella ellen, ki nem is tagadta a házasságtörést . . .“

A nő: Igen, hamisan esküdött a disznó!

A férfi (olvas): „A válás után nevezett Márik Izabella egy vidéki színészszel kötött ismeretséget, kivel három hónapig élt együtt . . .“ Pardon, asszonyom, itt egy olyan ocsmány részlet következik . . . Mi az, önagysága eltűnt . . . Hehehe. Érdekes, hogy undorodnak a nők a multjuktól, ha tudniillik van multjuk . . . Hehe. Pedig szerettem volna neki ezt az ocsmányságot elolvasni . . . Azt hiszem még lesz rá alkalom . . .

Zöldi Márton.

Pósa Lajos meghalt. A gyermekvilág kedvelt poétája, Pósa Lajos a Park-szantóriumban meghalt. Pósa rövid idővel ezelőtt ülte negyvenéves ir i jubileumát, amikor tisztelői szeretettel ünnepelték. Irodalmi munkásságát hosszas betegség akasztotta meg, míg most szenvedéseit a halál váltotta meg.

Gyári tűz. Erzsébetvárosról írják, hogy az Apaffy-kastélyban elhelyezett kalapgyárban a hét elején ismeretlen okból tűz támadt, amely a gyár árukészletében vitt véghez pusztítást. A tömör köépületben kárt nem tett.

A báznai földgázművek megtekintése. Mint a lapokból is tudjuk, nem régen adták át a forgalomnak a bázna-fürdői földgázművet, amely világitással és tüzelőanyaggal látja el a fürdőtelepet és a községet. A berendezés és ennek működése látványosságzámba megy s az ország minden részéből jönnek szakemberek és érdeklődők a berendezés megtekintésére. A fürdő agilis igazgatója mindent elkövet ennélfogva, hogy megkönnyítse a kirándulók helyzetét s ezeket a legmesszebbmenő kedvezményekben részesíti. Így ha tizescsoportokban kirándulási szándékukat az igazgatóságnak bejelentik a szállás, étkezés és fürdésnél nagy árengedményben részesíti s kiránduló iskola-ifjúságot a községi iskolákban díjtalanul szállásol el. Bázna-fürdő Kisküküllőmegyében, kocsin másfél órára a medgyesi vasúti állomástól van, ahol állandóan rendelkezésre állanak bérkocsik.

A sertészárlat megakadályozása. A Medgyesen gyakran fellépő sertéspestis következtében elrendelt zárlatok úgy a városnak, mint egyeseknek óriási károkat okoznak és hónapokon át szüneteltetik a forgalmas sertésvásárokat. Most is fellépett szörványosan a sertéspestis és hogy a város a zárlatot elkerülje, egy egészen új módon járt el. A fertőzött udvarokból kisajátította a beteg sertéseket, azokat elásatta s ezzel elejét vette a betegség továbbterjedésének is. Ez a művelet 1000 koronába került.

Veszétségben elpusztult fiu. Szászbuzdon Stojka Sándor 9 éves iskolásfiú egy vesztet eb június 16-án megmarta. A fején és száján összemart gyereket azonnal a Pasteur-intézetbe szállították, ahol kezelés alá vették, de eredménytelenül, mert a fiu a veszétség tünetei közt megbetegedett és 5-én betegségébe bele is halt.

PÉNZÜGY.

A gyors egymasutánban, de egyuttal szomorú láncolatban egymást követő események mintha teljesen igazolni akarnák azokat a kijelentéseket, amelyeket Teleszky pénzügyminiszter a képviselőház május 6-iki ülésében tett a takarékpénzték biztonságáról és a takarékpénztári üzlet reformjáról. Azóta a fővárosban két kerületi takarékpénztár omlott össze és amint annyiszor, most is kiderült, hogy nem a visszaélések tüntették el a betevők keservesen megtakarított pénzeit, hanem, amint a pénzügyminiszter rámutatott beszédében, az a hiba, hogy nálunk a kisebb intézetek, főleg a vidékiek tulnyomó részben olyan üzletágakkal foglalkoznak, amelyek a betéti üzlet természetével össze nem egyeztetethetők.

Nem szükséges annak bővebb bizonyítása, hogy a betevők pénzeinek elvesztése igen súlyos gazdasági következményeket von maga után, nem is szólva arról, hogy alapjában megrendíti a fennálló pénzügyi és hitelszervezet részére föltétlenül szükséges bizalmat és csökkenti a takarékosági

kedvet. A lokális tünetek vizsgálata alapján sokan azonnal készek vannak a válaszsral, hogy ezek a jelenségek a bankkoncentrációt mozditják elő és igazolják a kisebb intézetek életképtelenségét. E fel fogás szerint csak a nagy fővárosi és vidéki intézeteknek van létjogosultságuk és a jelenlegi esetek is ezt tanusítják, ugyszólván csak epizódokat jelentenek a fejlődés feltartóztatatlan utjában. Amidőn tavaly egy nagy vidéki bankcég bukott meg, ugyanezzel az elméleti izü fejtegetéssel elcsodálkoztak azon, hogy még a magáncégek is kezelnek jelentékeny betéteket. Azóta kiderült, hogy nemcsak a külföldi államokban, de szomszédunkban, Ausztriában is egy igen nagy magánbankháznál egészen kis összegü betétekből elég tekintélyes mennyiség volt elhelyezve. Pedig Ausztria jól el van látva községi takarékpénztárakkal, amelyek fenállásuk éve alatt semmiféle panaszra sem szolgáltattak okot és azért hosszú küzdelem után a bankoknak is megengedték, hogy betéti üzlettel foglalkozhassanak.

Az alispáni jelentés.

(Folytatás).

IV. Közegészségügy.

A vármegyei lakosság általános egészségi állapota az 1913. évben nem volt kedvező. Habár felnöttek közt nevezetesebb járványok nem fordultak elő, mégis többféle gyermekragály járványszerűen járta be a vármegye nagyobb részét, elősegítve a rendkívül hűvös és esős idő által. Szerencsének tekinthetjük, hogy hazánk más vidékein fellépett kolera a vármegyét teljesen megkímélte. Két gyanus egyéntől származó, az állami vizsgálóállomáshoz beküldött vizsgálóanyagban koleraacsira megállapítható nem volt. Kolerafertőzött vidékekről vármegyénk területére hazautazó egyének megfigyelése azonban terhes és fáradtságos munkát okozott orvosi személyzetünknek.

Az 1913. évben a következő ragályok léptek fel a vármegyében:

1. Hökhurut 38 községben 1148 betegedés és 47 halálesettel (4%).
2. Kanyaró 24 községben 815 betegedés és 72 halálesettel (9%).
3. Vérhas 1 községben 1 betegedés és 1 halálesettel (100%).
4. Fültőmirigylob 3 községben 16 betegedés, haláleset nem volt (0%).
5. Vöiheny 15 községben 76 betegedés és 12 halálesettel (16%).
6. Roncsoló toroklob 25 községben 90 betegedés és 8 halálesettel (9%).
7. Hasihasnyányszív 16 községben 68 betegedés és 5 halálesettel (7%).
8. Gyermekágyi láz 3 községben 3 betegedés és 1 halálesettel (33%).

Pellagra egyes, szörványosan föllépett és szeliden lefolyt esetekben észleltetett, haláleset nem fordult elő; a trachomás esetek száma némileg csökkent.

A gyógyszeremélyzet számában az orvosokra nézve a következő változások fordultak elő: Dr. Kraus Frigyes érdemes vármegyei főorvos saját kérésére történt nyugdíjaztatása által megüresedett állásába dr. Steinburg Félix szászkezdői körorvos neveztetett ki és dr. Folberth Frigyes medgyesi járásorvos sajnos és váratlan elhalálózása által megüresedett helyébe dr. Laam medgyesi orvos. Szásztjukosra dr. Hortáver, Nagysinkre dr. Tallatsek és Szászkezdre

dr. Sindel mint körorvosok megletek választva.

A mult évben pályázók hiányában üresen maradt körorvosi állásokat 1913. évben is helyettesítés utján kellett betölteni. Ezen hiány orvoslása végett a belügyminiszter urtól 3 körorvosi állás részére 1200—1200 K személyi pótlék lett kérelmezve, mely kérésnek belügyminiszter eleget is tett.

Az okleveles bábák száma szaporodott; egyetlen községünk sem nélkülöz okleveles községi bábát. 3 szegény község a belügyminiszter ur részéről 100, illetve 60—60 K évi bábafizetési pótlékban részesített.

A gyógyszerárak száma nem változott. A rendes gyógyszerári vizsgálatok alkalmával hiányok nem találtattak.

A védhímlőoltás és újraoltás az egész vármegye területén akadálytalanul és a legjobb sikerrel lett foganatosítva.

A közhelyek, élelmickek és italok időnkénti megvizsgálása alkalmával említett érdemlő visszaélések vagy mulasztások nem észleltettek.

A fenyegető kolera behurcolása ellen kiadott rendeletek mikénti foganatosítása és ellenőrzése céljából a vármegyei főorvos kíséretében a vármegyét beutaztam és a talált hiányok azonnali orvoslása iránt intézkedtem.

A vármegye közkörházának 1913. évi fejlődéséről és működéséről a következőket van szerencsém jelenteni:

November hó 15-én dr. Scheipner György segédorvos eltávozott a kórházból, mivel a torontálmegyei Nagytószeg hívta meg körorvosnak. Október közepén pedig dr. Fabritius János, ki mint gyakornok két évig működött kórházunkban, a nagyszabani Ferenc József-kórházba másodorvosnak választott meg.

Alighogy a kórház pinchehelyiségeit az 1912. évi árviz okozta nedvességtől kiszáritottuk és betegelhelyezésre alkalmassá tettük, máris újból elborította őket a Küküllő-folyó áradása 1913. évi július hó 10-én, úgy, hogy csak december hó folyamán váltak ismét használhatókká. Ez az oka, hogy a betegápolási napok száma 1913-ban kevesebb, mint a hogy a költségvetésbe vettük, csak 89332 a 100000 helyett.

A Küküllő áradása által okozott egyes kárt, mely a padlózat, a központi fűtés és vízvezeteki csövek, a védgát és kerítés elpusztítása által, valamint a pinchehelyiségeket elborító nagymennyiségü iszap által keletkezett, szeptember 25-én megbecsülte egy a miniszterinmből kiküldött bizottság és eunek indítványára a kormány az áradás okozta kár kijávitására 7000 koronát engedélyezett a kórháznak. Azon pinchehelyiségekben, melyek betegek elhelyezésére szántatnak, leginkább deszkapadlózat volt, mely most cementpadlóval cseréltetett ki. Hogy az áradás okozta kárt teljesen helyreállithassuk, a kórházi bizottság az ápolási díjat augusztus hó 15-étől kezdve az I. osztályon 10 koronáról 11 koronára, a II. osztályon 6 koronáról 6:50 koronára emelte fel. Az év vége felé egy kb. 80 cm. magas agyaggátat emeltünk a kórház keleti oldalán, hogy a Küküllő további áradásai ellen biztosítva legyünk, a kórház déli és nyugati oldala magasabban fekszik, az északi oldal pedig falkerítés által már is védve van, úgy, hogy fenyegető árviz esetén csak a bejárás kapukat kell egy hamarosan emelt gáttal megvédeni.

(Folytatjuk).